

**Seletuskiri haridus- ja teadusministri määruse
„Vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord“
eelnõu juurde**

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 5 lõike 8¹ alusel.

Määruse eesmärk on kehtestada vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord ning täpsustada õppetoetuste ja õppelaenu seadusest tulenevate õiguste rakendamiseks vajalikku menetluskorda. Määrus loob tervikliku regulatsiooni õppetoetuse taotlemiseks, taotluste menetlemiseks, õppetoetuse määramiseks ja maksmiseks ning toetuse maksmise peatamiseks ja lõpetamiseks.

Hetkel on toimunud vajaduspõhise õppetoetuste menetlemine haridus- ja teadusministri käskkirja alusel, kuna seaduses puudus vastav volitusnorm määruse kehtestamiseks. Alates 1.09.2026 jõustuva õppetoetuste ja õppelaenu seaduse uue redaktsiooni kehtima hakkamisel on aga loodud vajalik volitusnorm ning seega vajalik ka vastava määruse kehtestamine.

Eelnõu eesmärk on viia määruse regulatsioon kooskõlla kehtiva õppetoetuste ja õppelaenu seadusega, väljakujunenud halduspraktikaga ning tänapäevase elektroonilise menetlusega. Õppetoetuste menetlemine toimub peamiselt elektrooniliselt haridusportaali kaudu ning toetuse määramise aluseks olevate asjaolude kontroll tugineb suurel määral riigi infosüsteemides olevatele andmetele.

Määrusega ei kehtestata uusi õppetoetuse saamise materiaalõiguslikke tingimusi ega muudeta õppetoetuse saajate ringi. Samuti ei muudeta õppetoetuste ja õppelaenu seadusest tulenevaid õigusi ega kohustusi. Kõik õppetoetuse saamise eeldused tulenevad jätkuvalt vahetult õppetoetuste ja õppelaenu seadusest. Käesolev määrus reguleerib üksnes seaduse rakendamiseks vajalikku menetluslikku korda.

Regulatsioon on kujundatud võimalikult selgeks ning menetlus on üles ehitatud viisil, mis võimaldab maksimaalselt kasutada olemasolevaid riiklikke andmekogusid. Sellega vähendatakse nii taotlejate kui ka õppetoetust menetleva asutuse halduskoormust ning välditakse samade andmete korduvat küsimist isikutelt. Halduskoormus on Haridus- ja Teadusministeeriumile kui ka Riigi Tugiteenuste Keskusele, kes tegelevad menetlustega eelkõige juhul, kui vajalik on andmete täpsustamine, täiendavate dokumentide küsimine või käsitsi otsuse tegemine. Vastav menetlus toimub juba aastaid samal viisil ning seega arvestades olemasolevat olukorda halduskoormuse kasvu ei toimu vaid jätkub.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduse infosüsteemide osakonna peaekspert Marko Mölder (tel 735 0143; marko.molder@hm.ee), hariduse infosüsteemide osakonna digitaalsete andmeteenuste juht Margus Kärner (tel 735 0570, 506 6486; margus.karner@hm.ee), kõrghariduse osakonna peaekspert Jass Juuremaa (tel 735 3015, 5198 2005; jass.juuremaa@hm.ee) ning õigusosakonna õigusnõunik Maarja-Liisa Vahi (tel 735 0297, 5692 5851; maarja-liisa.vahi@hm.ee).

Eelnõu koostamisse on kaasatud Riigi Tugiteenuste Keskuse õppetoetuste spetsialist Annika Hiiemäe (annika.hiiemae@rtk.ee).

Eelnõu ja seletuskirja õiguslikku kvaliteeti on kontrollinud Haridus- ja Teadusministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Maarja-Liisa Vahi.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrusega kehtestatakse:

- vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise ja menetlemise kord;

- õppetoetuse määramise ja maksmise kord;
- õppetoetuse maksmise peatamise, jätkamise ja lõpetamise kord.

Õppetoetuse saamise alused tulenevad õppetoetuste ja õppelaenu seadusest. Määrus ei reguleeri õppetoetuse saamise õiguse tekkimise ega lõppemise aluseid, vaid sätestab üksnes nende tingimuste kontrollimise ja seaduse rakendamise menetlusliku korra.

Määrus lähtub põhimõttest, et isikult ei küsita andmeid, mis on riigi andmekogudes juba olemas. Vajalikud andmed saadakse võimaluse korral Eesti hariduse infosüsteemist, rahvastikuregistrist ja maksukohustuslaste registrist. Täiendavaid dokumente nõutakse üksnes juhul, kui õppetoetuse määramiseks vajalikud asjaolud ei ole registriandmete alusel tuvastatavad. Selline lahendus vähendab halduskoormust ning kiirendab õppetoetuste menetlemist.

§ 1. Reguleerimisala

Paragrahviga määratakse määruse reguleerimisese ning sätestatakse vajaduspõhise õppetoetuse üldised alused.

Lõikes 1 sätestatakse, et määrusega kehtestatakse haridus- ja teadusministri makstava vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ning kord. Tegemist on õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 5 lõikes 8¹ sisalduva volitusnormi rakendamisega. Määrus ei sätesta uusi õppetoetuse saamise tingimusi, vaid reguleerib seaduses sätestatud õiguste rakendamise menetluslikku korda.

Lõikes 2 antakse õppetoetuse mõiste. Sisuliselt võetakse üle õppetoetuste ja õppelaenu seaduses sätestatud regulatsioon, et tagada määruse iseseisev arusaadavus ning õigusselgus.

Lõikes 3 viidatakse õppetoetuse suuruse kehtestamise alusele. Õppetoetuse suurus ei kehtestata käesoleva määrusega, vaid igaks eelarveaastaks riigieelarve seadusega. Seetõttu sisaldab määrus üksnes viidet vastavale seadusesätte.

2026. aasta riigieelarve seaduse kohaselt on 2026. aastal õppetoetuste suurused järgmised:

Üliõpilase vajaduspõhine õppetoetus (suurus sõltub taotleja sissetulekust):

- Sissetuleku korral kuni 189,10 eurot: 440 eurot õppekuus;
- Sissetuleku vahemikus 189,11 kuni 378,19 eurot: 270 eurot õppekuus;
- Sissetuleku vahemikus 378,20 kuni 756,38 eurot: 150 eurot õppekuus.

Vajaduspõhise õppetoetuse saamiseks arvestatava keskmise sissetuleku ülemmäär on 756,38 eurot kalendrikuus.

Lõikes 4 määratakse toetuse andja. Õppetoetuse andja on Haridus- ja Teadusministeerium, kes võib seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks kasutada hallatava riigiasutuse või volitatud töötleja abi. Praktikas menetletakse õppetoetusi Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas olemasolevate infosüsteemide kaudu ja taotlused, mis vajavad eraldi menetlust (nt dokumentide täpsustamist või lisapäringuid), menetleb Riigi Tugiteenuste Keskus.

Lõikes 5 sätestatakse, et määruks reguleerimata küsimustes kohaldatakse haldusmenetluse seadust. Sellega välditakse haldusmenetluse seaduse regulatsiooni dubleerimist ning tagatakse üldise haldusmenetluse kohaldamine ulatuses, milles käesolev määrus erisusi ette ei näe.

2. peatükk

§ 2. Taotlemise õigus ja tingimused

Paragrahv täpsustab õppetoetuste ja õppelaenu seadusest tulenevate õppetoetuse saamise tingimuste kohaldamist menetluses.

Lõikes 1 korratakse õppetoetuste ja õppelaenu seadusest tulenevad õppetoetuse saamise eeldused. Õppetoetust on õigus taotleda Eesti kodanikul ning Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või muu seaduses sätestatud viibimisaluse alusel viibival isikul, kes õpib täiskoormusega ning vastab õppekava täitmise ja sissetuleku tingimustele.

Kuigi materiaalõiguslikud tingimused tulenevad vahetult seadusest, on nende esitamine määruks põhjendatud õigusselguse huvides. See võimaldab taotlejal saada terviklik ülevaade õppetoetuse taotlemise tingimustest ühest õigusaktist.

Lõikes 2 täpsustatakse, millise aja seisuga hinnatakse üliõpilase õppekava täitmist. Regulatsiooni eesmärk on tagada õiguskindlus ning välistada olukorrad, kus õppemahu hilisem muutumine mõjutaks juba esitatud taotluse lahendamist.

Lõikes 3 sätestatakse, et õppetoetust saab taotleda õppekava nominaalkestusele vastava arvu õppeaastate jooksul. Samuti täpsustatakse, et nominaalkestuse hulka ei arvata kõrgharidusseaduse § 14 lõike 7 alusel pikenenud nominaalset õppeaega. Sellega tagatakse õppijate võrdne kohtlemine olukorras, kus nominaalaega on seaduse alusel pikendatud.

Lõikes 4 sätestatakse isikute ring, kellel puudub õigus õppetoetust taotleda. Tegemist ei ole uue piirangu kehtestamisega, vaid õppetoetuste ja õppelaenu seaduses sätestatud piirangute rakendamisega.

§ 3. Taotluse esitamine

Paragrahv reguleerib õppetoetuse taotluse esitamise korda.

Lõikes 1 sätestatakse taotluse esitamise tähtajad. Õppetoetust saab taotleda kaks korda õppeaastas kuni viieks õppekuuks. Selline lahendus on kooskõlas õppekorralduse semestripõhise ülesehitusega ning võimaldab toetuse maksmist kogu semestri vältel. Taotleda on võimalik ka semestri keskel, kuid sellisel juhul eelnevate kuude eest ei maksta ning toetus määratakse semestri lõpuni.

Lõikes 2 sätestatakse, et õppetoetuse taotlemine toimub haridusportaalil. Regulatsiooni eesmärk on tagada ühtne elektrooniline menetlus ning vähendada halduskoormust nii taotlejale kui ka menetlejale. Dokumente küsitakse üksnes juhul, kui õppetoetuse määramiseks vajalikud andmed ei ole riiklikest registritest kättesaadavad.

Säte lähtub avaliku sektori andmehalduse põhimõttest, mille kohaselt ei küsita isikult andmeid, mis on riigi käsutuses juba olemas. Juhul kui dokumendid ei ole siiski saadaval registrites tuleb taotlejal need ise üleslaadida registrisse ning vajadusel lisada ka eestikeelsed tõlked.

Lõikes 3 reguleeritakse elektroonilise taotluse kinnitamist. Menetluses kasutatakse turvalist elektroonilist tuvastamist ning digitaalset asjaajamist, mis võimaldab vältida paberdokumentide kasutamist ja kiirendab menetlust.

§ 4. Menetlemine ja kontroll

Paragrahv reguleerib õppetoetuse taotluste menetlemise korda ning toetuse määramiseks vajalike asjaolude kontrollimist.

Lõikes 1 sätestatakse, et õppetoetuse määramise tingimusi kontrollitakse Eesti Hariduse Infosüsteemi, rahvastikuregistri ja maksukohustuslaste registri andmete alusel. Registriandmete kasutamine võimaldab vähendada taotlejate halduskoormust, kiirendada menetlust ning tagada otsuste ühetaolise tegemise.

Vastavalt ÕÕS § 5 lõike 7¹ ja § 5 lõike 9 alusel on vajaduspõhise õppetoetuse menetlemine avalik-õiguslik ülesanne, mille täitmisel lähtutakse AvTS § 43¹ lõikes 3 sätestatud andmete ühekordse küsimise põhimõttest. See tähendab, et teavet, mis on riigi infosüsteemi kuuluvates andmekogudes juba olemas, ei küsita taotlejalt uuesti, vaid see päritakse vastavatest registritest. Andmete pärimine rahvastikuregistrilt on vajalik taotleja perekonnaseisu, sugulussuhete ja elukoha kindlakstegemiseks, et määratlada üliõpilase perekonnaliikmed ÕÕS § 5¹ lõike 2 tähenduses. Nimetatud andmetöötlus tugineb RRS § 4 punktile 1 ja RRS § 44 lõike 1 punktile 2, mille kohaselt on õigus saada andmeid avaliku ülesande täitmiseks. Juurdepääs andmetele toimub vastavalt RRS § 48 lõikele 1 infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu ning on vastavalt RRS § 62 lõikele 1 avaliku ülesande täitjale tasuta.

Taotleja ja tema perekonnaliikmete sissetulekute kontrollimine toimub maksukohustuslaste registri andmete põhjal, lähtudes ÕÕS § 5¹ lõigetes 1 ja 4 sätestatud keskmise sissetuleku arvestamise korrast. Maksuhalduril on õigus ja kohustus väljastada maksusaladusega kaetud teavet õppetoetuste eraldamise korraldamiseks vastavalt MKS § 29 punktile 38. Andmete töötlemine registris toimub kooskõlas MKS § 17 lõike 1 punktiga 1 (andmete kogumine teistest seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks) ning MKS § 10¹ alusel.

Lõikes 2 nähakse ette erand juhaks, kui vajalikud andmed ei ole riiklikest registritest kättesaadavad. Sellisel juhul esitab taotleja vajalikud dokumendid ise. Sellega tagatakse, et õppetoetuse määramine on võimalik ka juhtudel, kus registriandmed puuduvad või ei ole piisavad.

Lõigetes 3 ja 4 sätestatakse puudustega taotluste menetlemine ning taotleja teavitamine menetlustähtaja pikenemisest. Tegemist on haldusmenetluse seaduse põhimõtete täpsustamisega õppetoetuste menetluses.

Lõigetes 5–7 reguleeritakse otsuse tegemise aluseid ning menetlustähtaegu. Menetlustähtajad on kujundatud selliselt, et tagada ühelt poolt võimalikult kiire toetuse määramine ning teiselt poolt piisav aeg keerukamate juhtumite lahendamiseks, eelkõige juhul, kui on vaja kontrollida välisriigis välja antud dokumente või küsida täiendavaid andmeid.

Lõigetes 8–10 reguleeritakse taotluse esitamise lõpuleviimist, otsuste vormistamist ning teatavakstegemist. Haridusportaalis esitatud taotluste puhul kasutatakse võimaluse korral automatiseeritud menetlust ning digitaalset templit. Juhtudel, mis eeldavad sisulist täiendavat menetlust, vormistatakse otsus digitaalselt allkirjastatuna ning edastatakse taotlejale elektrooniliselt.

Selline lahendus vähendab nii menetlejate töökoormust kui ka taotlejate halduskoormust ning vastab riigi digitaalse asjaajamise põhimõtetele.

§ 5. Õppetoetuse maksmine

Paragrahv reguleerib õppetoetuse väljamaksmise korda ning õppetoetuse saamise tingimuste jätkuvat kontrollimist pärast toetuse määramist.

Lõikes 1 sätestatakse õppetoetuse väljamaksmise tähtaeg. Õppetoetus makstakse välja hiljemalt seitsme tööpäeva jooksul pärast õppetoetuse määramise otsuse tegemist. Tähtaja eesmärk on tagada toetuse saajale võimalikult kiire juurdepääs õppetoetusele, võimaldades samal ajal menetlejal teha enne väljamakse tegemist vajalikud tehnilised kontrollid.

Lõikes 2 sätestatakse üldreegel, mille kohaselt makstakse õppetoetust alates taotluse esitamise kuust igal õppekuul. Säte tagab õppetoetuse regulaarse maksmise kogu toetuse määramise perioodi vältel.

Lõigetes 3 ja 4 täpsustatakse õppetoetuse väljamaksmise tähtaegu olukorras, kus taotlus esitatakse semestri jooksul. Regulatsiooni eesmärk on tagada toetuse väljamaksmise ühtne korraldus sõltumata taotluse esitamise ajast ning vältida põhjendamatut viivitust toetuse maksmisel.

Lõikes 5 sätestatakse, et õppetoetus kantakse taotleja poolt näidatud arvelduskontole. Tegemist on tavapärase väljamakse tegemise korraga.

Lõikes 6 nähakse ette õppetoetuse saamise tingimuste perioodiline kontroll. Kuna õppetoetuse saamise õigus võib õppimise ajal muutuda, kontrollitakse õppetoetuse saamise tingimuste täidetust igakuiselt. Regulatsiooni eesmärk on tagada, et õppetoetust makstakse üksnes isikule, kes vastab seaduses sätestatud tingimustele kogu toetuse maksmise perioodi jooksul.

Lõikes 7 sätestatakse õppetoetuse maksmise lõpetamise alused. Tegemist ei ole uute materiaa lõiguslike alustega, vaid õppetoetuste ja õppelaenu seaduses sätestatud piirangute rakendamisega. Õppetoetuse maksmine lõpetatakse eelkõige juhul, kui üliõpilane arvatakse õppest välja, viibib akadeemilisel puhkusel, on ammandanud õppetoetuse taotlemise õiguse nominaalkestuse tõttu või saab samal ajal muud seaduses nimetatud õppetoetust.

§ 6. Õppetoetuse maksmise peatamine ja jätkamine

Paragrahv reguleerib olukordi, kus õppetoetuse maksmine peatatakse ajutiselt ning millal õppetoetuse maksmist jätkatakse.

Lõikes 1 sätestatakse õppetoetuse maksmise peatamise üldreegel. Kui pärast õppetoetuse määramist ilmneb asjaolu, mille tõttu õppetoetuse maksmine ei ole enam lubatud, peatatakse õppetoetuse maksmine üldjuhul järgmisest kalendrikuust. Erandina peatatakse õppetoetuse maksmine asjaolu ilmnemise kuust juhul, kui asjaolu ilmneb kuu esimese seitsme tööpäeva jooksul ning väljamakset ei ole veel tehtud.

Selline regulatsioon tagab ühelt poolt õiguspärase ja säästliku riigieelarveliste vahendite kasutamise ning teiselt poolt väldib olukordi, kus toetuse saajale tekib põhjendamatu enammakse.

Lõikes 2 reguleeritakse õppetoetuse maksmise jätkamist juhul, kui õppetoetuse maksmise peatamise alus langeb ära sama semestri jooksul. Õppetoetuse maksmine jätkub ilma uut taotlust esitamata, kui õppetoetuse määramise aluseks olnud otsus kehtib jätkuvalt ning isik vastab uuesti õppetoetuse saamise tingimustele.

Kui õppetoetuse maksmise peatamise alus langeb ära alles järgmisel semestril või hilisemal õppeaastal, tuleb esitada uus õppetoetuse taotlus. Selline lahendus tuleneb õppetoetuse semestripõhisest määramisest.

Lõikes 3 sätestatakse, et õppetoetust ei maksta tagasiulatuvalt perioodi eest, mil isik ei vastanud õppetoetuse saamise tingimustele. Regulatsioon tagab õppetoetuste süsteemi õiguspärase rakendamise ning väldib olukorda, kus õppetoetust makstaks perioodi eest, mil selle saamise õigus puudus.

§ 7. Toetuse saaja kohustused

Paragrahv sätestab toetuse saaja teavitamiskohustuse.

Lõikes 1 nähakse ette juhtumid, millest õppetoetuse saaja peab toetuse maksjat viivitamata teavitama. Need asjaolud võivad mõjutada õppetoetuse maksmise õigust ning ei pruugi alati olla automaatselt tuvastatavad riiklikest registritest.

Teavitamiskohustus aitab tagada õppetoetuse õiguspärase maksmise ning vähendab enammaksete tekkimise riski.

Lõikes 2 sätestatakse, et teavitamiskohustuse rikkumise korral võib tekkida alus enammakstud õppetoetuse tagasinõudmiseks. Tegemist ei ole uue materiaalõigusliku alusega, vaid õppetoetuste ja õppelaenu seaduse rakendamisega.

§ 8. Jõustumine

Paragrahv sätestab määruse jõustumise aja.

Määrus jõustub 1. septembril 2026.

Jõustumise aeg on seotud õppetoetsute ja õppelaenu seaduse jõustumisega.

Eelnõu vastavus põhiseadusele

Määrus on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Määrus on antud õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 5 lõikes 8¹ sisalduva volitusnormi alusel ega välju volitusnormi esemelisest ega sisulisest ulatusest. Määrus reguleerib üksnes õppetoetuse taotlemise, määramise ja maksmise menetlust ning ei kehtesta uusi õppetoetuse saamise materiaalõiguslikke tingimusi.

Määruse rakendamisel töödeldakse isikuandmeid, mistõttu riivatakse põhiseaduse §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusse. Riive on seaduslik, eesmärgipärane ja proportsionaalne. Isikuandmete töötlemine toimub üksnes ulatuses, mis on vajalik õppetoetuste ja õppelaenu seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Töödeldavate andmete koosseis piirdub õppetoetuse määramiseks vältimatult vajalike andmetega ning määrus ei näe ette uusi isikuandmete töötlemise eesmäärke ega laienda olemasolevat andmetöötlust.

Määrus järgib põhiseaduse §-st 14 tulenevat hea halduse põhimõtet. Menetluse ülesehitus tagab taotlejale võimaluse esitada taotlus elektrooniliselt, kõrvaldada taotluse puudused, saada teavet menetluse käigu kohta ning vaidlustada õppetoetuse määramise otsus haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Eelnõu vastavus andmekaitse seadusele

Määruse rakendamisel töödeldakse isikuandmeid vajaduspõhise õppetoetuse määramise ja maksmise eesmärgil.

Isikuandmete töötlemise õiguslik alus tuleneb õppetoetuste ja õppelaenu seadusest ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus)

artikli 6 lõike 1 punktidest c ja e. Isikuandmete töötlemine on vajalik seadusest tuleneva kohustuse täitmiseks ning avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks.

Määrus ei loo uusi isikuandmete töötlemise eesmärgi ega uusi andmekogusid.

Õppetoetuse menetlemisel kasutatakse järgmiste andmekogude andmeid:

- Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS);
- rahvastikuregister;
- maksukohustuslaste register;
- taotleja esitatud dokumendid juhtudel, kui vajalikud andmed ei ole registritest kättesaadavad.

Töödeldavad andmed piirduvad andmetega, mis on vajalikud õppetoetuse saamise tingimuste kontrollimiseks. Määrus lähtub eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttest ning ei näe ette täiendavate andmete kogumist võrreldes seadusest tulenevaga.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse ülevõtmise ega rakendamisega. Määrusega ei võeta üle Euroopa Liidu õigusakti ega muudeta Euroopa Liidu õigusest tulenevaid õigusi või kohustusi.

4. Määruse mõjud

4.1. Mõju õppetoetuse taotlejatele

Määruse peamine mõju seisneb õppetoetuse taotlemise menetluse selgemas ja ühtlasemas korraldamises.

Õppetoetuse saamise materiaalõiguslikud tingimused ei muutu. Seetõttu ei mõjuta määrus isikute õigust õppetoetust saada ega õppetoetuse suurust.

Määrusega täpsustatakse õppetoetuse taotluse esitamise korda, õppetoetuse määramise tingimuste kontrollimist ning õppetoetuse maksmise korraldust. Selgem regulatsioon parandab õigusselgust ning võimaldab taotlejal paremini mõista õppetoetuse taotlemise ja menetlemise korda.

Õppetoetuse taotlemine toimub täielikult elektrooniliselt haridusportaali kaudu ning otsused tehakse võimaluse korral automatiseeritud menetluses. See vähendab taotleja ajakulu ning lihtsustab õppetoetuse taotlemist.

4.2. Mõju kõrgkoolidele

Määrus ei pane kõrgkoolidele uusi ülesandeid ega täiendavaid kohustusi.

Kõrgkoolid jätkavad õppurite andmete kandmist Eesti Hariduse Infosüsteemi vastavalt kehtivale õigusele. Määrus ei muuda andmete esitamise ulatust, sagedust ega korda.

Kõrgkoolidele ei kaasne määruse rakendamisega täiendavat aruandluskoormust ega täiendavaid haldusülesandeid.

4.3. Mõju Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalale

Määruse rakendamine toimub Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas olemasoleva töökorralduse alusel.

Õppetoetuste menetlemine toimub olemasolevas haridusportaalis ning õppetoetuse määramise tingimusi kontrollitakse olemasolevate registriliidestuste kaudu.

Määrus ei too kaasa vajadust muuta õppetoetuste menetlemise põhimõtteid ega ümber korraldada menetleva asutuse töökorraldust.

Samuti ei kaasne määrusega vajadust luua uusi ametikohti ega suurendada olemasolevate ametnike töökoormust.

4.4. Mõju riigi infosüsteemidele

Määruse rakendamisel kasutatakse olemasolevaid riigi infosüsteeme ning olemasolevaid andmevahetuslahendusi.

Õppetoetuse määramisel kasutatakse Eesti Hariduse Infosüsteemi, rahvastikuregistri ja maksukohustuslaste registri andmeid. Andmevahetus toimub olemasolevate infosüsteemide kaudu.

Määrusega ei looda uut andmekogu, uut registrit ega uut infosüsteemi.

Samuti ei eelda määruse rakendamine olemasolevate infosüsteemide olulist ümberarendamist.

4.5. Mõju halduskoormusele

Määruse koostamisel on lähtutud halduskoormuse vähendamise põhimõttest.

Õppetoetuse määramiseks vajalikud andmed saadakse võimaluse korral automaatselt riiklikest registritest. Taotlejalt küsitakse täiendavaid dokumente üksnes juhul, kui vajalikud andmed ei ole registritest kättesaadavad või vajavad täiendavat tõendamist.

Määrus rakendab avaliku sektori andmehalduse põhimõtet, mille kohaselt ei küsita isikult andmeid, mis on riigi käsutuses juba olemas.

Registripõhine kontroll vähendab nii õppetoetuse taotlejate kui ka menetleva asutuse halduskoormust, lühendab menetlusaega ning vähendab vigade tekkimise võimalust.

Elektrooniline menetlus võimaldab suure osa õppetoetuse taotlustest lahendada automatiseeritult, mis vähendab käsitsi tehtavate menetlustoimingute hulka ning võimaldab keskenduda üksnes keerukamatele juhtumitele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine toimub olemasolevate infosüsteemide, registrite ning töökorralduse raames.

Määrus ei mõjuta vajaduspõhise õppetoetuse eelarve mahtu. Õppetoetuse suurus ja õppetoetuse saamise tingimused tulenevad õppetoetuste ja õppelaenu seadusest ning riigieelarve seadusest. Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulusid riigieelarvele, kohaliku omavalitsuse üksustele ega kõrgkoolidele.

Samuti ei kaasne määruse rakendamisega täiendavaid tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2026 tulenevalt õppetoetuste ja õppelaenu seaduse vastava volitusnormi jõustumisest.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Justiits- ja Digiministeeriumile ning arvamuse saamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele.